

LIJEPA NAŠA S DVA VINSKA ŠAMPIONA U SLOVENIJI!

Priredila MARTIN KLETARIĆ

USPJEH HRVATSKIH PONUĐAČA HRANE I PIĆA NA SAJAMSKOJ MANIFESTACIJI U GORNJOJ RADGONI, KOJA SLOVI KAO NAJVEĆA TE VRSTE U OVOME DIJELU EUROPE. MEĐIMURAC MLINARIĆ PRVAK JE S TRAMINCEM 2008, a ISTRANIN NOVACCO SA ŽUTIM MUŠKATOM 2009. JAMNICI OSCAR ZA AMBALAŽU

Međunarodni sajam poljoprivrede, prehrane i opeme za prehrambenu industriju, AGRA, održan je, po 48. put u Gornjoj Radgoni, na spojnoj točki Slovenije, Hrvatske, Mađarske i Austrije. Dopusnjen je sa 17. međunarodnim sajmom ambalaže, tehnike pakiranja i logistike INPAK, koji se smatra slovenskim Oscarom za ambalažu. S izlagačkom površinom od 22.700 četvornih metara u paviljonima i s 25.800 četvornih metara vani, s 1.690 izlagača iz 25 zemalja, te s nekih 130.000 posjetitelja AGRA drži status najvećeg sajma te vrste u ovom dijelu Europe. Država gošća bila je Češka Republika, ali su se, uz nju, detaljno predstavili još i Austrija, Poljska, Makedonija, pa i Hrvatska, preko grada Pule.

AGRA cjelovito predstavlja poljoprivredu, te hranu i sve što je danas potrebno za njezinu proizvodnju, dakle vrhunsku tehnologiju, te ratarsku mehanizaciju, kao i drugu opremu i sredstva kojima se ona koristi. Naglasak je ove godine stavljen na ekološku poljoprivredu, eko- i bio-prehrambene proizvode, na regijski zaštićene proizvode, te, dakako, na proizvode nagrađene na međunarodnim ocjenjivanjima kakvoće u okviru sajma. Prezentirani su najmodernija dostignuća na polju poljoprivredne mehanizacije a od najvažnijih svjetskih proizvođača, razni strojevi i dodatna oprema s područja šumarstva, sistemi za zaštitu od tuče, oprema za uređivanje okoliša, oprema za gradnju objekata za ratarsku

Prezentacija vinskih šampiona u Vinskom hramu na sajmu protekla je na žalost bez dvojice laureata iz Hrvatske, koji su tu imali priliku ne samo pokazati se nego i predstaviti svoje vino, ali nisu se pojavili. Na slici su Jože Ambrožič, enolog podruma Agroind Vipava, šampion s pjenušcem, Boris Lisjak s Krasa, šampion s Konzorcijskim teranomom, i Jožef Prus iz Krmačine kod Metlike, dvostruki šampion, sa slatkim vinima od Rizlinga rajnskog i Traminca

Slavljenička zdravica na štandu Vinakopera, kuće koja se svojim Merlotom 2006 Capris zakitila šampionskim naslovom za crna mirna vina. Vinakoper je u Radgoni osvojio jedno veliko zlato, šest zlata i tri srebra, zaista dojmljivo. Na slici uz predsjednika uprave Nevja Pucera i glavnog enologa i člana uprave Iztoka Klenara su Zdenko Ivanković, koji je na Agri 2010 bio član jedne od ocjenjivačkih komisija, te samoborski ugostitelj, vinogradar i vinar Marijan Žganjer. Inače, Vinakoper ima i još razloga za slavlje: nedavno je na međunarodnom ocjenjivanju vina VinAgora u Budimpešti osvojio zlato za Merlot 2006 ali iz linije Capo d'Istria.

proizvodnju, načini korištenja obnovljivih izvora energije, proizvodi obrtničke djelatnosti, hrana za stoku, preparati i načini za njegu biljaka te sjemenski materijali poznatih svjetskih tvrtki iz ove oblasti. Htjelo se skrenuti pažnju na važnost simbioze čovjeka i prirode, osnovica koje je baš ekološki i integrirani oblik proizvodnje.

Novost ovogodišnjih izložbi životinja i oglednih nasada bile su prezentacije slovenskih autohtonih pasmina i vrsta, kultivara. Ovaj dio organiziran je s posebnom pažnjom s obzirom na Godinu bio-raznolikosti. Izložba nazvana *Doživimo PODEŽELJE* odnosno *Doživjeti ruralnu sredinu* bila je sjajna dopuna izložbi životinja i bilja, a prikazana je ponuda regijskih specijaliteta, aromatičnog i ljekovitog bilja.

Sajam je obogaćen brojnim tematskim tržnicama koje su mu dale dodatnu vrijednost i atraktivnost, primjerice tržnicom ulja i meda, tržnicom nazvanom *Dobrote slovenskih kmetij - s kmetije za vas*, odnosno, u prijevodu *Delicije slovenskih seoskih gospodarstava - sa seoskog gospodarstva za vas*, pa Eko tržnicom. Slovenci se kao članovi EU nisu libili izaći i s projektom *Jaz kupujem slovensko*, odnosno *Kupujem slovensko*, slično kao što mi imamo akciju i slogan *Kupujmo hrvatsko*. Obrtnička komora Slovenije - Sekcija prehrambenih djelatnosti priredila je pak projekt *Diši po Prekmurju*, odnosno *Mirisi Prekmurja*.

Jedino slovensko veliko vrednovanje Bakhova nektara

Projekt pod nazivom *Vino Slovenija - Gornja Radgona* može se smatrati *sajmom unutar sajma*. Međunarodno ocjenjivanje vina u Gornjoj Radgoni a u organizaciji Pomurskog sejma ostalo je, nakon kraha ljubljanskoga Vina, u Sloveniji jedino veliko vrednovanje plemenite kapljice i s internacionalnim predznakom. U novije vrijeme na njemu se pojavljuje sve više i proizvođača vina iz Hrvatske. I ove godine bilo ih je popriličan broj, a dosta ih je osvojilo i nagrade.

Na ocjenjivanju je sudjelovalo 223 vinara iz šest država - Slovenije, Hrvatske, Crne Gore, Austrije, Mađarske i Slovačke, ukupno je kušano 679 uzoraka. Najviše uzoraka na ocjenu - 567 - dala je, dakako, Slovenija kao domaćin,

a iz Hrvatske su bila 33 uzorka od 15 proizvođača. Predsjednik ocjenjivanja bio je dr. **Mojmir Wondra**, predstojnik katedre za vinarstvo na Biotehničkom fakultetu u Ljubljani, a među ocjenjivačima iz Hrvatske je sudjelovao **Zdenko Ivanković** sa Zavoda za vinogradarstvo i vinarstvo zagrebačkog Agronomskog fakulteta. Wondra je nakon ocjenjivanja najavio nešto zanimljivo:

- S organizatorom ocjenjivanja Pomurskim sejmom dogovoreno je da se ubuduće ocjenjivačke komisije sastavljaju od članova koji su specijalizirani za pojedine kategorije vina, primjerice za bijelo, crno, pjenušavo, predikate. To je stoga da svaka kategorija dobije bolje izgleda za afirmaciju i promociju, a potrošači da na temelju rezultata ocjenjivanja imaju konkretniji i precizniji savjet za dobar izbor vina u trgovini. I još nešto: budući da se u posljednje vrijeme na tržištu pojavljuje sve više vina iz ekološke produkcije, koja su specifična, njih bi također vrednovala posebna komisija, sastavljena od članova koji se bave takvim vinima.

Ocjenjivanje vina bilo je u sklopu Agre posljednje na redu, i odvijalo se nakon što smo već završili prošli broj, tako da ishod nismo mogli objaviti prije, to eto činimo sada.

Evo **vinskih šampiona** ovogodišnjeg radgonskog sajma AGRA:

Suho nearomatično bijelo vino: Rulandske šede 2009 Gold line - **JM Vinarstvo Dolany**, ing. Jozef Mikuš, Slovačka • **Poluslatko nearomatično bijelo vino:** Grauer Burgunder 2008 - **Reimund Reiterer**, Einöd, Kitzack im Sausal, Austrija • **Slatko nearomatično bijelo vino:** Renski rizling 2001 - **Jožef Prus**, Krmačina, Metlika, Slovenija • **Suho crno vino:** Merlot Capris 2006 - **Vinakoper d.o.o.**, Koper, Slovenija • **Teran PTP:** Konzorcijski Teran 2008 - **Borislav Lisjak**, Dutovlje, Slovenija; Izbrani Teran II PTP 2009 - **Vinakras z.o.o.** Sežana, Slovenija • **Aromatično suho vino:**

Velika zlatna medalja Liberu Sinkoviću iz Momjana, za Muškat 2006 Vino prijateljstva!

Muškat žuti 2009 - OPG Novacco, Brtonigla, Hrvatska • **Aromatično poluslatko vino:** Traminac 2008 - **obiteljski podrum Mlinarić, Štrigova, Hrvatska** • **Aromatično slatko vino:** Traminac 2006 - **Jožef Prus**, Krmačina Metlika, Slovenija • **Pjenušci:** Peneče vino zelen 2006 - **Agroind Vipava 1894**, Vipava d.d., Slovenija.

Dvoje **šampiona** - obiteljski podrum **Mlinarić** iz Štrigove, te OPG **Novacco** iz Brtonigle - proizvođači su koji su na hrvatskom tržištu praktički nepoznati!

Velika zlatna medalja pripala je Liberu Sinkoviću iz Momjana, za Muškat 2006 vino prijateljstva. **Zlatne medalje** osvojili su obiteljski podrum **Mlinarić** iz Štrigove za Grašicu, Chardonnay i Rajnski rizling 2008, zatim obrt za proizvodnju vina i vinogradarstvo **Čobanković** iz Iloka za Traminac 2009, obitelj **Štritof-Šokac** iz Dubrave za Pinot sivi 2008, **Libero Sinković** iz Momjana za Muškat 2008 vino prijateljstva, te **Zlatan Plenković** s Hvara za Zlatan plavac 2007. **Srebrne medalje** dodijeljene su obiteljskom podrumu **Mlinarić** iz Štrigove, za Rajnski rizling

Šampanjer iz Sevnice enolog Zdravko Mastnak, s posjeda Krakovo, a koji je, inače, pomogao u kreiranju pjenušaca i već u više vinskih podruma Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, na čašicu osvježjenja primio je u kartonskom ugođaju goste iz austrijskog Gradišća Hermanna Schöna, koji se bavi marketingom vina, i enologa i degustatora Christiana Bergmanna iz tamošnje Poljoprivredne komore. Štand, te sjedalice s naslonom sve od – kartona! Mastnakov štand kartonom kao materijalom uredila je tvrtka Duropak iz Brestanice

2006, Agromeđimurju podrumu Štrigova za Graševinu 2001 izbor prosušanih bobica, Stanislavu Črnku iz Jalžabeta za Graševinu 2007, Feravinu iz Feričanaca za Zweigelt 2008 i Frankovku 2008., Micaku Mladenu (Micak Mladen Winery) iz Marije Bistrice za Traminac mirisavi 2008 i za Cabernet sauvignon 2007, Josipu Siljanu iz Krnice za Malvaziju istarsku 2009, te poduzeću Usluge i proizvodnja Magi iz Jalžabeta za Rajnski rizling 2009.

Pet-litreno pakiranje za prirodnu izvorsku vodi Jana Jamnice d.d. osvojilo je za slovenskog Oskara 2010 za ambalažu.

U znaku i likovne i filmske umjetnosti

U vinskoj hali na sajmu AGRA 2010 nudila su se na degustaciju razna vina niza slovenskih proizvođača i udruga vinara. Kapljica nagrađena na ocjenjivanju posebno se mogla kušati još i u znanom *Vinskom hramu* sajma. Slovenska vinska kraljica za godinu 2010. Andreja Erzetič u *Vinskom hramu* se s posebnom pažnjom brinula za pametno druženje mladih generacija s vinom.

Za cijelog trajanja sajma održavale su se promocije i degustacije proizvoda od konjskog mesa, govedine, janjetine i ovčjeg mesa, kozjeg, svinjskog i kokošjeg mesa te kopuna odnosno uškopljenog pijetla, a u grupi mliječnih proizvoda različitih sjajnih sireva, osobito su se dojmili Bovški sir (okolica Boveca) i Kraški ovčji sir.

Svoje adute pokazali su, u režiji Lokalnih akcijskih grupa u Sloveniji skraćeno zvanih LAG, nacionalni rezervati i parkovi prirode. I tu su pokazani novi pristupi čovjeka prema klimatskim promjenama i prema uporabi obnovljivih izvora energije na seoskim gospodarstvima.

Marko Cvelbar iz podruma Bajnof u Dolenjskoj ponosno pozira kao – KRALJ CVIČEKA za 2010! Okrunjen je nedavno na 38. Tjednu cvičeka, njegovo vino među 556 uzoraka proglašeno je najboljim na ocjenjivanju...

Inače, kao izlagači i suizlagači iz Hrvatske na sajmu Agra 2010 registrirani su Vindija d.d. i Koka d.d. iz Varaždina, Vindon d.o.o. iz Slavenskog Broda, Povratak prirodi d.o.o. iz Zagreba, Petrokemija d.d. iz Kutine, Cimos Labinprogres iz Buzeta, te Stražaplastika d.d. iz Huma na Sutli (sajam INPAK). Šteta je što među izlagačima iz Hrvatske nije bilo i više onih što su u Radgoni osvojili medalje, a da su dobitnici bili nazočni odličja su s obzirom na broj posjetitelja i potencijalnih klijenata mogla imati i značajnu tržišnu dimenziju.

Sajam AGRA 2010 imao je i dio posvećen umjetnosti. U dvorani 4 Pomurskoga sajma odvijala se izložba 17. međunarodne likovne kolonije *Vinogradi obaju brežuljaka Mure*. Kolonija se jedne godine odvija u Sloveniji a iduće u Austriji, ovaj put domaćin izložbi bila je Gornja Radgona. Među zanimljivijim likovnim ostvarenjima bilo je svakako ono od Tamare Vogrin, inače kreatorice odjeće za aktualnu slovensku vinsku kraljicu. Ona je od vinove loze izradila skulpturu konja.

U tom umjetničkom dijelu s posebnim se zanimanjem, na sajamskom Danu ekološke poljoprivrede, očekivala i premijerna projekcija dokumentarca *Food Inc.* američkog redatelja Roberta Kennera o hrani. Kenner i njegova ekipa stigli su u Gornju radgonu ovjenčani s više priznanja - nominacijom za Oskara 2010 u kategoriji dokumentarnoga filma, nagradom Američke udruge režisera za iznimno postignuće u režiranju dokumentarnih filmova... 🍷

Od hrvatskih tvrtki na Agri 2010 kao izlagač pojavila se varaždinska Vindija, inače već godinama višestruko nagrađivana na ocjenjivanjima mliječnih proizvoda na tome sajmu